

brzmienie od 2009-12-24

**Ustawa o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta
z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz.U. Nr 113, poz. 984)**

	Zmiany aktu:			
2009-12-24	Dz.U. 2009	Nr 213	poz. 1651 poz. 1652	Art. 3 Art. 5
2008-10-25	Dz.U. 2008	Nr 180	poz. 1111	Art. 5
2007-03-19	Dz.U. 2007	Nr 48	poz. 327	(wyrok TK)
2007-03-15	Dz.U. 2006	Nr 218	poz. 1592	Art. 47
2006-09-01	Dz.U. 2005	Nr 175	poz. 1457	Art. 4
2004-05-01	Dz.U. 2004	Nr 102	poz. 1055	Art. 7
2003-01-01	Dz.U. 2002	Nr 214	poz. 1806	Art. 8
2002-08-10	Dz.U. 2002	Nr 127	poz. 1089	Art. 4
		2002-08-04		

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

1. Ustawa określa zasady i tryb bezpośredniego wyboru wójta, burmistrza i prezydenta miasta.
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza i prezydenta miasta.

Art. 2. [Zasady wyboru]

1. Wójt wybierany jest w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602 i Nr 160, poz. 1060, z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 89, poz. 971 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220).

Art. 3. [Czynne i bierne prawo wyborcze]

- 1.¹ Prawo wybierania wójta w danej gminie (czynne prawo wyborcze) ma każdy, kto posiada prawo wybierania do rady tej gminy.
- 2.² Prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) ma każdy obywatel polski posiadający prawo wybieralności do rady gminy, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 25 lat, z tym że kandydat nie musi stale zamieszkiwać na obszarze gminy, w której kandyduje.
3. Kandydat na wójta nie może jednocześnie kandydować na wójta w innej gminie.

Art. 4. [Wyniki głosowania; ponowne głosowanie]

1. Za wybranego na wójta uważa się tego kandydata, który w głosowaniu otrzymał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów.
2. Jeżeli żaden z kandydatów nie otrzymał określonej w ust. 1 liczby ważnie oddanych głosów, czternastego dnia po pierwszym głosowaniu przeprowadza się ponowne głosowanie.
3. W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali największą liczbę ważnie oddanych głosów. W przypadku gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzyma tę samą liczbę głosów uprawniającą do udziału w ponownym głosowaniu, o dopuszczeniu kandydata do wyborów w ponownym głosowaniu rozstrzyga większa liczba obwodów głosowania, w których jeden z kandydatów otrzymał większą liczbę głosów, a jeżeli liczba tych obwodów byłaby równa – rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez gminną komisję wyborczą. W losowaniu

mają prawo uczestniczenia wszyscy kandydaci lub pełnomocnicy ich komitetów wyborczych.

4.³ Jeżeli którykolwiek z dwóch kandydatów, o których mowa w ust. 3, wycofa zgodę na kandydowanie, utraci prawo wyborcze albo umrze, w jego miejsce do wyborów w ponownym głosowaniu dopuszcza się kandydata, który otrzymał kolejno największą liczbę głosów w pierwszym głosowaniu. W takim przypadku termin ponownego głosowania odracza się o dalszych 14 dni.

5. Za wybranego w ponownym głosowaniu uważa się tego kandydata, który otrzymał większą liczbę ważnie oddanych głosów.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, gminna komisja wyborcza niezwłocznie informuje, w drodze uchwały, o konieczności i przyczynach przeprowadzenia ponownego głosowania oraz podaje datę ponownego głosowania, a także nazwiska i imiona kandydatów kandydujących w ponownym głosowaniu. Jeden egzemplarz uchwały przekazuje się niezwłocznie komisarzowi wyborczemu.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio w przypadku, o którym mowa w ust. 4, z tym że w uchwale podaje się nazwisko i imię (imiona) nowego kandydata dopuszczonego do wyborów w ponownym głosowaniu.

8. W przypadku gdy dwóch kandydatów w ponownym głosowaniu otrzyma tę samą liczbę głosów, za wybranego uważa się tego kandydata, który w większej liczbie obwodów głosowania otrzymał więcej głosów niż drugi kandydat.

9. W przypadku gdy obaj kandydaci w ponownym głosowaniu otrzymają tę samą liczbę głosów i w tej samej liczbie obwodów głosowania otrzymają większą liczbę głosów, o wyborze wójta rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez gminną komisję wyborczą. W losowaniu mają prawo uczestniczenia obaj kandydaci lub pełnomocnicy ich komitetów wyborczych.

10. Tryb przeprowadzania losowania, o którym mowa w ust. 3 i 9, określa Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 5. [Zarządzenie wyborów]⁴

1. Wybory wójtów zarządza Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, łącznie z wyborami do rad gmin, w trybie określonym w art. 25 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 2.

2.⁵ Przedterminowe wybory wójta zarządza Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, w trybie określonym w art. 26 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 2a.

2a.⁶ Jeżeli uchwała rady o wygaśnięciu mandatu wójta została zaskarżona do sądu administracyjnego, przedterminowe wybory wójta zarządza się i przeprowadza w ciągu 60 dni od dnia uprawomocnienia wyroku sądu administracyjnego oddalającego skargę.

Art. 6. [Organizacja wyborów]

1. Państwowa Komisja Wyborcza i komisarze wyborczy organizują wybory i sprawują nadzór nad ich przebiegiem zgodnie z przepisami prawa.

2. Wybory przeprowadzają komisje powołane do przeprowadzenia wyborów do rad gmin.

3.⁷ W przypadku wyborów przedterminowych, w których wybiera się tylko wójta, powołuje się gminną komisję wyborczą i obwodowe komisje wyborcze w trybie i na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 2 ust. 2.

Rozdział 2. Zgłaszanie i rejestracja kandydatów

Art. 7. [Prawo zgłaszania kandydatów]

1. Prawo zgłaszania kandydatów na wójta przysługuje:

- 1) partiom politycznym i koalicjom partii politycznych,
- 2) stowarzyszeniom i organizacjom społecznym,
- 3) wyborcom.

2. Do zgłaszania kandydatów na wójta stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w art. 2

ust. 2, dotyczące komitetów wyborczych, z tym że prawo zgłoszenia ma komitet wyborczy, który zarejestrował listy kandydatów na radnych w co najmniej połowie okręgów wyborczych w danej gminie. W każdym z tych okręgów liczba zarejestrowanych przez ten komitet kandydatów na radnych nie może być mniejsza niż liczba radnych wybieranych w tym okręgu.

3. Kandydatów na wójta zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 25 dniu przed dniem wyborów do godziny 24⁰⁰.

4. Jeżeli w wyborach przedterminowych wybiera się tylko wójta, przepisów ust. 2 nie stosuje się. W celu zgłoszenia kandydata na wójta komitet wyborczy musi uzyskać poparcie, ujętych w rejestrze wyborców, co najmniej:

- 1) 150 wyborców – w gminie liczącej do 5 000 mieszkańców,
- 2) 300 wyborców – w gminie liczącej do 10 000 mieszkańców,
- 3) 600 wyborców – w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców,
- 4) 1 500 wyborców – w gminie liczącej do 50 000 mieszkańców,
- 5) 2 000 wyborców – w gminie liczącej do 100 000 mieszkańców,
- 6) 3 000 wyborców – w gminie liczącej powyżej 100 000 mieszkańców.

5.⁸ Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określa, w drodze rozporządzenia, wzór wykazu osób popierających zgłoszenie kandydata, o którym mowa w ust. 4.

Art. 8. [Dane zawarte w zgłoszeniu kandydata]

1. W zgłoszeniu kandydata na wójta podaje się:

- 1) imię (imiona), nazwisko, wiek, wykształcenie i miejsce zamieszkania zgłaszanego kandydata, wraz ze wskazaniem przynależności do partii politycznej, o ile kandydat jest członkiem partii politycznej,
- 2) oznaczenie komitetu dokonującego zgłoszenia oraz imię (imiona), nazwisko i adres działającego w jego imieniu pełnomocnika.

2.⁹ Do zgłoszenia należy dołączyć:

- 1) pisemne oświadczenie kandydata o wyrażeniu zgody na kandydowanie oraz o posiadaniu prawa wybieralności (biernego prawa wyborczego),
- 1a) w przypadku kandydata urodzonego przed dniem 1 sierpnia 1972 r. - oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. Nr 218, poz. 1592 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162) albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy,
- 2) w przypadku wyborów przedterminowych - wykaz wyborców popierających kandydata.

3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, zawiera imię (imiona), nazwisko, wiek, wykształcenie, numer ewidencyjny PESEL, własnoręczny podpis kandydata i datę.

Art. 9. [Rejestracja kandydata; protokół rejestracji]

1. Gminna komisja wyborcza niezwłocznie rejestruje kandydata, sporządzając protokół rejestracji kandydata na wójta, jeżeli zgłoszenie spełnia warunki określone w ustawie.

2. Po jednym egzemplarzu protokołu rejestracji przekazuje się pełnomocnikowi komitetu wyborczego i komisarzowi wyborczemu.

3.¹⁰ Gminna komisja wyborcza przekazuje niezwłocznie oświadczenia lub informacje, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1a, do oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata.

Art. 10. [Lista kandydatów]

1. ¹¹ Gminna komisja wyborcza sporządza listę kandydatów, na której, w kolejności alfabetycznej nazwisk, umieszcza nazwiska, imiona, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania, nazwę komitetu zgłaszającego kandydata oraz nazwę partii politycznej, do której należy kandydat. Na liście zamieszcza się również treść oświadczeń, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, w zakresie określonym w art. 13 tej ustawy.

2. Najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów gminna komisja wyborcza podaje dane, o których mowa w ust. 1, do wiadomości wyborców, przez rozplakatowanie obwieszczeń.

Art. 11. [Dodatkowe zgłoszenia kandydatów]

1. Jeżeli w terminie, o którym mowa w art. 7 ust. 3, nie zgłoszono żadnego kandydata lub zgłoszono tylko jednego kandydata, gminna komisja wyborcza niezwłocznie wzywa, przez rozplakatowanie obwieszczeń, do dokonania dodatkowych zgłoszeń. W takim przypadku termin zgłaszania kandydatów ulega przedłużeniu o 5 dni, licząc od dnia rozplakatowania obwieszczeń.

2. Jeżeli mimo postępowania, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zarejestrowany żaden kandydat, wyboru wójta dokonuje rada gminy bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady w głosowaniu tajnym.

3. Jeżeli mimo postępowania, o którym mowa w ust. 1, zostanie zarejestrowany tylko jeden kandydat, wybory przeprowadza się, z tym że tego kandydata uważa się za wybranego, jeżeli w głosowaniu uzyskał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów.

4. W przypadku gdy kandydat, o którym mowa w ust. 3, nie uzyskał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów, wyboru wójta dokonuje rada gminy bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady w głosowaniu tajnym.

5. Jeżeli w wyborach ma być przeprowadzone głosowanie tylko na jednego kandydata, gminna komisja wyborcza stwierdza ten fakt w drodze uchwały, podanej do wiadomości publicznej. Przepis art. 10 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio w przypadku braku kandydatów.

7. Wyboru wójta w trybie określonym w ust. 2 i 4 dokonuje się na zasadach:

- 1) prawo zgłoszenia kandydata na wójta przysługuje grupie radnych stanowiącej co najmniej 1/3 ustawowego składu rady,
- 2) zgłoszenie kandydata na wójta musi mieć formę pisemną,
- 3) radnemu przysługuje prawo poparcia w zgłoszeniu tylko jednego kandydata.

8. Do kandydata na wójta wybieranego w trybie, o którym mowa w ust. 2, 4 i 7, stosuje się art. 3 ust. 2 i 3 oraz odpowiednio art. 8.

9. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 4, rada gminy nie dokona wyboru wójta w terminie dwóch miesięcy od dnia wyborów, obowiązki wójta do końca kadencji pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Art. 12. [Skreślenie z listy]

1. Gminna komisja wyborcza skreśliła z listy kandydatów tego kandydata, który wycofał zgodę na kandydowanie, nie spełnia warunków określonych w art. 3 ust. 2 i 3 albo zmarł. Informację o skreśleniu gminna komisja wyborcza niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej.

2. Jeżeli skreślenie nazwiska kandydata nastąpiło wskutek śmierci kandydata, komisja informuje właściwego pełnomocnika o możliwości zgłoszenia nowego kandydata. Uzupełnienia listy dokonuje się najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów.

Art. 13. [Obowiązki gminnej komisji wyborczej w zakresie kart do głosowania]

Gminna komisja wyborcza zarządza wydrukowanie kart do głosowania i zapewnia ich przekazanie obwodowym komisjom wyborczym w trybie określonym przez komisarza wyborczego.

Art. 14. [Karty do głosowania]

1. Na karcie do głosowania wymienia się w kolejności alfabetycznej nazwiska i imiona zarejestrowanych kandydatów na wójta, wraz z nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego, który zgłosił kandydata.
2. Na karcie do głosowania drukuje się odcisk pieczęci gminnej komisji wyborczej.
3. Na karcie do głosowania umieszcza się informację o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu.
4. Karta do głosowania może być zadrukowana tylko po jednej stronie. Wielkość i rodzaj czcionek powinny być jednakowe dla nazwisk wszystkich kandydatów i oznaczeń umieszczonych na karcie.
5. Wzór karty do głosowania ustala Państwowa Komisja Wyborcza.

Rozdział 3. Sposób głosowania i ustalania wyników wyborów

Art. 15. [Zasada jednego głosu]

Wyborca może oddać głos tylko na jednego kandydata.

Art. 16. [Sposób głosowania]

1. Wyborca głosuje, stawiając znak „X” w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów.
2. Jeżeli znak „X” postawiono w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub więcej kandydatów albo nie postawiono tego znaku obok nazwiska żadnego kandydata, głos uznaje się za nieważny.
3. Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych nazwisk lub nazw albo poczynienie innych dopisków poza kratką nie wpływa na ważność oddanego głosu.

Art. 17. [Głosowanie na jednego kandydata]

1. W przypadku głosowania na jednego kandydata w sytuacji, o której mowa w art. 11 ust. 3, wyborca głosuje na kandydata, stawiając znak „X” w kratce oznaczonej słowem „TAK” z lewej strony obok nazwiska kandydata.
2. Postawienie znaku „X” w kratce oznaczonej słowem „NIE” z lewej strony obok nazwiska kandydata oznacza, że jest to głos ważny oddany przeciwko wyborowi kandydata na wójta.
3. Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych nazwisk lub nazw albo poczynienie innych dopisków poza kratką nie wpływa na ważność oddanego głosu.
4. Przepisy art. 14 stosuje się odpowiednio.

Art. 18. [Głosy ważne i nieważne]

Obwodowa komisja wyborcza ustala, na podstawie ważnych kart do głosowania, liczbę głosów nieważnych oraz liczbę głosów ważnie oddanych na kandydatów.

Art. 19. [Protokół głosowania w obwodzie]

1.¹² W protokole głosowania w obwodzie wymienia się liczby:

- 1) osób uprawnionych do głosowania,
- 2) wyborców, którym wydano karty do głosowania,
- 2a) wyborców, którzy głosowali przez pełnomocnika,
- 3) oddanych kart do głosowania,
- 4) kart nieważnych,
- 5) kart ważnych,
- 6) głosów nieważnych, z podaniem przyczyny ich nieważności,
- 7) głosów ważnie oddanych na każdego z kandydatów.

2. W protokole wymienia się ponadto liczbę otrzymanych i niewykorzystanych kart do głosowania.

3. W przypadku wyborów, o których mowa w art. 11 ust. 3, w protokole wymienia się ponadto liczbę głosów ważnie oddanych przeciwko wyborowi kandydata na wójta.

4. W protokole podaje się czas rozpoczęcia i zakończenia głosowania oraz omawia zarządzenia i wydane decyzje, jak również inne istotne okoliczności związane z przebiegiem głosowania.

5. Protokół podpisują i każdą ze stron parafują wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.

6. Mężom zaufania przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag, z wymienieniem konkretnych zarzutów.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do członków obwodowej komisji wyborczej, z tym że nie zwalnia ich to z obowiązku podpisania protokołu głosowania w obwodzie.

Art. 20. [Ustalenie wyników głosowania]

1. Gminna komisja wyborcza, na podstawie otrzymanych od obwodowych komisji wyborczych protokołów głosowania w obwodzie w wyborach na wójta, ustala wyniki głosowania na poszczególnych kandydatów i wynik wyborów oraz sporządza, w trzech egzemplarzach, protokół wyników głosowania i wyniku wyborów.

2.¹³ W protokole wymienia się liczby:

- 1) osób uprawnionych do głosowania,
- 2) wyborców, którym wydano karty do głosowania,
- 2a) wyborców, którzy głosowali przez pełnomocnika,
- 3) oddanych kart do głosowania,
- 4) kart nieważnych,
- 5) kart ważnych,
- 6) głosów nieważnych, z podaniem przyczyny ich nieważności,
- 7) głosów ważnie oddanych na każdego kandydata.

3. Przy ustalaniu wyników głosowania mogą być obecni pełnomocnicy.

4. Przepisy art. 19 ust. 2–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 21. [Ustalenie wyników głosowania]

1. W protokole, o którym mowa w art. 20, wymienia się ponadto imię (imiona) i nazwisko wybranego wójta. W protokole podaje się także przebieg losowania, o którym mowa w art. 4 ust. 3 i 9.

2. W przypadku wyborów, o których mowa w art. 11 ust. 3, gminna komisja wyborcza stwierdza, czy kandydat otrzymał wymaganą dla wyboru liczbę ważnie oddanych głosów.

3. W przypadku ustalenia przez gminną komisję wyborczą, że żaden z kandydatów nie otrzymał wymaganej większości głosów, w protokole stwierdza się ten fakt i wskazuje się dwóch kandydatów, którzy otrzymali kolejno największe liczby ważnie oddanych głosów.

Art. 22. [Zaświadczenie o wyborze na wójta]

Gminna komisja wyborcza wydaje wybranemu wójtowi zaświadczenie o wyborze na wójta, którego wzór określa Państwowa Komisja Wyborcza.

Rozdział 4. Kampania wyborcza i finansowanie wyborów

Art. 23. [Prawo do rozpowszechniania audycji wyborczych]

1. Komitetom wyborczym, których kandydaci na wójta zostali zarejestrowani, przysługuje w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej prawo do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w programach regionalnych telewizji publicznej i publicznego radia na ich koszt.

2. Łączny czas nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych wynosi w każdym programie

regionalnym telewizji publicznej 2 godziny i w każdym programie regionalnym publicznego radia 4 godziny.

3. Podział czasu antenowego pomiędzy uprawnione komitety wyborcze jest dokonywany proporcjonalnie do liczby zarejestrowanych kandydatów na wójtów na obszarze emitowania audycji wyborczych.

4. Czas audycji wyborczych komitetów wyborczych, o których mowa w ust. 1, może być łączony w tym samym programie regionalnym, na wniosek pełnomocnika komitetu wyborczego, z czasem audycji wyborczych przysługującym temu samemu komitetowi z tytułu udziału w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego. Wniosek w sprawie połączenia czasu audycji wyborczych składa się najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów dyrektorowi oddziału Telewizji Polskiej lub prezesowi zarządu spółki Polskiego Radia, właściwym dla programu regionalnego, w którym łączne audycje wyborcze mają być rozpowszechniane.

5. W wyborach przedterminowych łączny czas nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w odpowiednich programach regionalnych wynosi 30 minut w telewizji publicznej i 60 minut w publicznym radiu.

6. Czas, o którym mowa w ust. 5, w każdym programie regionalnym dzieli się równo między wszystkie uprawnione komitety wyborcze.

7.¹⁴ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określa, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, tryb postępowania w sprawach podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, sposób przygotowania i emisji tych audycji oraz sposób upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych.

Art. 23a. [Zakaz prowadzenia kampanii wyborczej]¹⁵

1. Zabrania się prowadzenia kampanii wyborczej:

- 1) na terenie urzędów administracji rządowej i administracji samorządu terytorialnego oraz sądów;
- 2) na terenie zakładów pracy w sposób i w formach zakłócających ich normalne funkcjonowanie;
- 3) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz oddziałów obrony cywilnej, a także skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

2. Zabronione są jakiegokolwiek formy agitacji wyborczej na terenie szkół podstawowych i gimnazjów wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania.

Art. 23b. [Materiały wyborcze]¹⁶

1. Materiały wyborcze powinny zawierać wyraźne oznaczenie, od kogo pochodzą.

2. Materiały wyborcze zawierające oznaczenie komitetu wyborczego, od którego pochodzą, podlegają ochronie prawnej.

Art. 24. [Finansowanie komitetów wyborczych]

1.¹⁷ Do finansowania komitetów wyborczych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 2, z tym że limity wydatków w przypadku komitetów wyborczych, które zarejestrowały kandydata na wójta, ulegają powiększeniu o kwotę ustaloną na zasadach określonych w ust. 5.

2.¹⁸ Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, którego kandydat został zarejestrowany, obowiązany jest sporządzić sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskania funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze według wzoru ustalonego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

3.¹⁹ Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, którego zarówno kandydat na wójta, jak też lista kandydatów na radnych zostały zarejestrowane, sporządza łączne sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskanych funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze.

4.²⁰ Wzór łącznego sprawozdania finansowego, o którym mowa w ust. 3, ustala minister właściwy do

spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej.

5.²¹ Limit wydatków związanych z prowadzeniem kampanii wyborczej kandydata na wójta w gminach do 500 000 mieszkańców ustala się mnożąc liczbę mieszkańców danej gminy przez kwotę 50 groszy, a w gminach powyżej 500 000 mieszkańców mnożąc pierwsze 500 000 mieszkańców przez kwotę 50 groszy, a nadwyżkę ponad 500 000 mieszkańców - przez kwotę 25 groszy.

6.²² Komisarz wyborczy w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia rozporządzenia o zarządzeniu wyborów podaje do wiadomości publicznej, w formie komunikatu w dzienniku o zasięgu wojewódzkim, liczbę mieszkańców w poszczególnych gminach według stanu na koniec roku poprzedzającego rok, w którym wybory są przeprowadzane.

Art. 25. [Wydatki związane z organizacją przygotowań i przeprowadzeniem wyborów]

Wydatki związane z organizacją przygotowań i przeprowadzeniem wyborów wójtów pokrywane są z budżetu państwa na zasadach określonych w art. 81 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 2.

Rozdział 5. Wygaśnięcie mandatu wójta

Art. 26. [Wygaśnięcie mandatu]

1.²³²⁴ Wygaśnięcie mandatu wójta następuje wskutek:

1) odmowy złożenia ślubowania,

1a) (*utracił moc*)

1b) niezłożenia w terminach, określonych w odrębnych przepisach, oświadczenia o swoim stanie majątkowym;

2) pisemnego zrzeczenia się mandatu,

3) utraty prawa wybieralności lub braku tego prawa w dniu wyborów,

4) naruszenia ustawowych zakazów łączenia funkcji wójta z wykonywaniem funkcji lub prowadzenia działalności gospodarczej, określonych w odrębnych przepisach,

5) (*uchylono*)

6) orzeczenia trwałej niezdolności do pracy w trybie określonym w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

7) śmierci,

8) odwołania w drodze referendum,

9) odwołania wójta w trybie art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984),

10) zmian w podziale terytorialnym, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 2.

2. Wygaśnięcie mandatu w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1–7 stwierdza rada gminy, w drodze uchwały, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia wystąpienia przestanków wygaśnięcia mandatu. Przed podjęciem uchwały o wygaśnięciu mandatu z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1–5, należy umożliwić wójtowi złożenie wyjaśnień.

3. Uchwałę o wygaśnięciu mandatu wójta w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–7, przewodniczący rady gminy niezwłocznie przesyła wojewodzie i komisarzowi wyborczemu.

4.²⁵ Jeżeli wójt przed dniem wyboru wykonywał funkcję lub prowadził działalność gospodarczą, o których mowa w ust. 1 pkt 4, obowiązany jest do zrzeczenia się funkcji lub zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania.

5.²⁶ W przypadku niezrzeczenia się funkcji lub niezaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej

przez wójta w terminie, o którym mowa w ust. 4, rada gminy stwierdza wygaśnięcie mandatu wójta, w drodze uchwały, najpóźniej po upływie miesiąca od upływu tego terminu.

Art. 27. [Skarga na uchwałę o wygaśnięciu mandatu]²⁷

1. Od uchwały rady gminy o wygaśnięciu mandatu wójta z przyczyn, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 1b, 3 i 4, zainteresowanemu służby skarga do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały.

2. Sąd administracyjny rozpatruje skargę, o której mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia jej wniesienia. Skargę kasacyjną wnosi się w terminie 14 dni.

3. Wygaśnięcie mandatu wójta następuje z dniem uprawomocnienia wyroku sądu administracyjnego oddalającego skargę, o której mowa w ust. 1.

Rozdział 5a. Przepisy karne²⁸

Art. 27a. [Zakaz agitacji wyborczej]

1. Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, prowadzi agitację wyborczą:

- 1) w siedzibach urzędów administracji rządowej lub administracji samorządu terytorialnego bądź sądów,
- 2) na terenie zakładów pracy w sposób i w formach zakłócających ich normalne funkcjonowanie,
- 3) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub oddziałów obrony cywilnej bądź skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- 4) w lokalu wyborczym lub na terenie budynku, w którym lokal się znajduje

- podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi agitację wyborczą na terenie szkół podstawowych lub gimnazjów wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania.

Art. 27b. [Umieszczanie plakatów i hasel wyborczych]

1. Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta:

- 1) umieszcza plakaty i hasła wyborcze na ścianach budynków, ogrodzeniach, latarniach, urządzeniach energetycznych, telekomunikacyjnych i innych bez zgody właściciela lub zarządcy nieruchomości,
- 2) przy ustawianiu własnych urządzeń ogłoszeniowych w celu prowadzenia kampanii wyborczej narusza obowiązujące przepisy porządkowe,
- 3) umieszcza plakaty i hasła wyborcze w taki sposób, że nie można ich usunąć bez powodowania szkód

- podlega karze grzywny.

2.²⁹ Tej samej karze podlega:

- 1) pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego, który w terminie 30 dni po dniu wyborów nie usunie plakatów i hasel wyborczych oraz urządzeń ogłoszeniowych ustawionych w celu prowadzenia kampanii,
- 2) osoba będąca redaktorem w rozumieniu prawa prasowego, która dopuszcza do niewykonania obowiązku umieszczenia w informacjach, komunikatach, apelach i hasłach wyborczych, ogłaszanych w prasie drukowanej lub w telewizji bądź radiu na koszt komitetów wyborczych, partii politycznej lub organizacji popierających kandydatów, a także na koszt samych kandydatów, wskazania przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą.

Art. 27c. [Materiały wyborcze]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, nie umieszcza w materiałach wyborczych oznaczenia od kogo pochodzą

- podlega karze grzywny.

Art. 27d. [Zbieranie podpisów]

1. Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, zbiera podpisy osób popierających zgłoszenie kandydata, stosując groźbę, podstęp lub jakąkolwiek inną formę nacisków zmierzających do uzyskania podpisów

- podlega grzywnie od 1000 do 10 000 złotych.

2. Tej samej karze podlega, kto zbiera podpisy osób popierających zgłoszenie kandydata na terenie jednostek wojskowych lub innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo oddziałów obrony cywilnej lub skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

3. Kto udziela wynagrodzenia pieniężnego w zamian za zbieranie lub złożenie podpisu pod zgłoszeniem kandydata

- podlega grzywnie od 10 000 do 50 000 złotych.

Art. 27e. [Zakaz agitacji na rzecz kandydata]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, w okresie od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania, zwołuje zgromadzenia, organizuje pochody lub manifestacje, wygłasza przemówienia, rozdaje ulotki lub w jakikolwiek inny sposób prowadzi agitację na rzecz kandydatów

- podlega karze grzywny.

Art. 27f. [Prowadzenie kampanii wyborczej bez zgody komitetu wyborczego]³⁰

Kto:

1) w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, prowadzi kampanię wyborczą bez uprzedniej zgody pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego, a koszt takiego działania wynosi od 500 do 50 000 złotych

- podlega grzywnie nie mniejszej niż koszt takiego działania,

2) prowadzi działania, o których mowa w pkt 1, a ich koszt przekracza 50 000 złotych

- podlega grzywnie nie mniejszej niż koszt takiego działania oraz karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 27g. [Publikacja sondaży]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, w okresie od zakończenia kampanii wyborczej aż do zakończenia głosowania, podaje do wiadomości publicznej wyniki przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych lub przewidywanych wyników wyborów, lub wyniki sondaży wyborczych przeprowadzanych w dniu głosowania

- podlega grzywnie od 500 000 do 1 000 000 złotych.

Art. 27h. [Gry losowe]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, prowadząc agitację wyborczą na rzecz komitetów wyborczych lub kandydatów organizuje podczas kampanii wyborczej loterie fantowe lub innego rodzaju gry losowe albo konkursy, w których wygranymi są nagrody pieniężne lub przedmioty o wartości wyższej niż wartość przedmiotów zwyczajowo używanych w celach reklamowych lub promocyjnych

- podlega grzywnie od 5 000 do 50 000 złotych.

Art. 27i. [Napoje alkoholowe]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, podaje lub dostarcza, w ramach prowadzonej kampanii wyborczej, napoje alkoholowe nieodpłatnie lub po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen nabycia lub kosztów wytworzenia

- podlega grzywnie od 5 000 do 50 000 złotych.

Art. 27j. [Przekazywanie środków finansowych]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, przekazuje środki finansowe lub wartości niepieniężne jednego komitetu na rzecz innego komitetu wyborczego
- podlega karze grzywny od 1000 do 10 000 złotych.

Art. 27k. [Zbiórki publiczne]

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, organizuje zbiórki publiczne na cele kampanii wyborczej
- podlega karze grzywnie od 1000 do 100 000 złotych.

Art. 27l. [Gromadzenia środków finansowych]

1. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta nie dopełnia obowiązku gromadzenia środków finansowych na rachunku bankowym
- podlega karze grzywny.

2.³¹ Tej samej karze podlega, kto nie wprowadza zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego zawartej przez niego w imieniu komitetu wyborczego o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego oraz dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat.

Art. 27m. [Pozyskiwanie środków finansowych]³²

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta:

- 1) pozyskuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz komitetu wyborczego lub wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego na cele inne niż związane z wyborami,
- 2) pozyskuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz komitetu wyborczego lub wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego przed dniem, od którego zezwala na to ustawa,
- 3) pozyskuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz komitetu wyborczego po dniu wyborów,
- 4) wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego po dniu złożenia sprawozdania finansowego,
- 5) wydatkuje środki finansowe komitetu wyborczego z naruszeniem limitów wydatków określonych dla komitetów wyborczych,
- 6) przekazuje komitetowi wyborczemu organizacji albo komitetowi wyborczemu wyborców lub przejmuje w imieniu tych komitetów środki finansowe lub wartości niepieniężne pochodzące z innych źródeł niż od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej
- 7) przekazuje komitetowi wyborczemu partii politycznej albo koalicyjnemu komitetowi wyborczemu lub przyjmuje w imieniu tych komitetów środki finansowe lub wartości niepieniężne z innego źródła niż z funduszu wyborczego partii politycznej tworzącej komitet wyborczy partii politycznej lub z funduszy wyborczych partii politycznych tworzących koalicyjny komitet wyborczy,
- 8) nie będąc obywatelem polskim mającym miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje czynności skutkującej zmniejszeniem wartości zobowiązań komitetu wyborczego

- podlega karze grzywnie od 1000 do 100 000 złotych.

Art. 27n.³³
(uchylony)

Art. 27na. [Rozpowszechnianie plakatów i ulotek wyborczych]³⁴

Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta przekazuje komitetowi wyborczemu lub przyjmuje w jego imieniu wartości niepieniężne inne niż nieodpłatne usługi polegające na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne
- podlega karze grzywnie od 1 000 do 100 000 złotych.

Art. 27o. [Przekazania nadwyżki pozyskanych środków finansowych]

1. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami wójta, burmistrza albo

prezydenta miasta nie dopełnia w terminie obowiązku przekazania przez komitet wyborczy na rzecz instytucji charytatywnej osiągniętej przez komitet wyborczy nadwyżki pozyskanych środków finansowych nad poniesionymi wydatkami

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto nie dopuszcza do wykonania lub utrudnia dopełnienie obowiązku przekazania przez komitet wyborczy na rzecz instytucji charytatywnej nadwyżki pozyskanych środków finansowych nad poniesionymi wydatkami, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2, działa nieumyślnie - podlega grzywnie.

Art. 27p. [Sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskania funduszy]

1. Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta nie dopełnia obowiązku sporządzenia i przedłożenia w terminie komisarzowi wyborczemu albo Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania finansowego o źródłach pozyskania funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze albo podaje w tym sprawozdaniu nieprawdziwe dane

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto nie dopuszcza do wykonania lub utrudnia dopełnienie obowiązku sporządzenia i przedłożenia komisarzowi wyborczemu albo Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania finansowego, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2, działa nieumyślnie - podlega grzywnie.

Art. 27r. [Biegły rewident]

1. Kto, w związku z wyborami wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, nie dopuszcza do wykonywania lub utrudnia dopełnienie przez biegłego rewidenta obowiązków przy sporządzaniu opinii lub raportu dotyczącego sprawozdania finansowego

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, działa nieumyślnie - podlega grzywnie.

Art. 27ra. [Zakaz pobierania opłaty za głosowanie przez pełnomocnika]³⁵

Kto pobiera od udzielającego pełnomocnictwa do głosowania opłatę za głosowanie w jego imieniu

- podlega karze grzywny.

Art. 27rb. [Zakaz pobierania korzyści majątkowych za głosowanie przez pełnomocnika]³⁶

Kto udziela pełnomocnictwa do głosowania w zamian za jakąkolwiek korzyść majątkową lub osobistą

- podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 27s. [Odesłanie]³⁷

Do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 27a-27c, art. 27e, art. 27j, art. 27l, art. 27ra i art. 27rb stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 6. Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 28.

W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245, z 1997 r. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 2001 r. Nr 16, poz. 166) w art. 6 w ust. 2 wyrazy „przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa”.

Art. 29.

W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 39, poz. 311, z 1959 r. Nr 11, poz. 62 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w art. 6 w ust. 1 wyrazy „zarządom gmin” zastępuje się wyrazami „wójtom (burmistrzom, prezydentom miast)”.

Art. 30.

W ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295

i Nr 120, poz. 1268) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 wyrazy „zarządów gmin (miast)” zastępuje się wyrazami „wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”;
- 2) w art. 6 w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy (zarząd miasta na prawach powiatu)” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 31.

W ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. Nr 11, poz. 67, z 1962 r. Nr 39, poz. 169, z 1968 r. Nr 3, poz. 13, z 1982 r. Nr 11, poz. 80, z 1989 r. Nr 10, poz. 55 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w art. 2 w ust. 1 wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”.

Art. 32.

W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 i z 2001 r. Nr 49, poz. 509) w art. 229 w pkt 3 skreśla się wyrazy „zarządu gminy oraz”.

Art. 33.

W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 w ust. 2 wyrazy „Zarządy gmin są zobowiązane” zastępuje się wyrazami „Wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) są zobowiązani”;
- 2) w art. 22 w ust. 1 wyrazy „zarząd właściwej gminy lub zarząd właściwego powiatu” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy właściwej gminy lub powiatu”;
- 3) w art. 24:
 - a) w ust. 3 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”,
 - b) w ust. 4 wyraz „Zarząd” zastępuje się wyrazami „Organ wykonawczy”;
- 4) w art. 77 w pkt 3 wyrazy „zarządu właściwej gminy” zastępuje się wyrazami „wójta lub burmistrza (prezydenta miasta)”.

Art. 34.

W ustawie z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169, z 1982 r. Nr 11, poz. 80, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w różnych przypadkach w art. 18 w ust. 1, w art. 21 w ust. 6, w art. 23, w art. 24 w ust. 1, w art. 25, w art. 26 w ust. 1 oraz w art. 27 w ust. 2 wyrazy „właściwy zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
- 2) w art. 24 w ust. 2 wyrazy „Zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast)”.

Art. 35.

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191 oraz z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 79 wyrazy „przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa”;
- 2) w art. 420¹ w § 2 wyrazy „członkowie zarządów gmin,” zastępuje się wyrazami „wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast), członkowie zarządów”;

- 3) w art. 951 w § 1 wyrazy „przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa”.

Art. 36.

W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968) w art. 8a w § 2 wyrazy „zarządem gminy” zastępuje się wyrazami „wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta)”.

Art. 37.

W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 25:
- a) w ust. 1 wyrazy „przewodniczący zarządu gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta”,
 - b) w ust. 3 wyrazy „przewodniczącymi zarządu gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) lub starostami”;
- 2) w art. 26 w ust. 3 wyrazy „przewodniczącymi zarządu gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) lub starostami”.

Art. 38.

W ustawie z dnia 6 maja 1981 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 85, poz. 390, z 1997 r. Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 86, poz. 965, z 2000 r. Nr 50, poz. 581 i z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 1 wyrazy „zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast)”;
- 2) w art. 12 w ust. 2 wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”.

Art. 39.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 22, poz. 291 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, Nr 128, poz. 1404, Nr 144, poz. 1615 i Nr 154, poz. 1794 i 1795 oraz z 2002 r. Nr 4, poz. 32) w art. 91d w pkt 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt, burmistrz (prezydent miasta)”.

Art. 40.

W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 i z 2001 r. Nr 125, poz. 1371) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt, burmistrz (prezydent miasta)”;
- 2) w art. 8 w ust. 1 w pkt 2 w lit. d) wyrazy „zarząd gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy gminy lub powiatu”.

Art. 41.

W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 i Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 125, poz. 1371 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 62, poz. 554, Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 3 wyrazy „zarządów miast” zastępuje się wyrazami „prezydentów miast”;
- 2) w art. 6 w ust. 3 wyrazy „zarządów miast” zastępuje się wyrazami „prezydentów miast”;
- 3) w art. 6a w ust. 2 i 3 wyraz „zarządów” zastępuje się wyrazami „wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”;
- 4) w art. 7 w ust. 3 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent

miasta)";

5) w art. 19:

- a) w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)",
- b) w ust. 5 wyrazy „zarząd miasta” zastępuje się wyrazami „prezydent miasta",
- c) w ust. 6 wyrazy „zarząd miasta stołecznego Warszawy” zastępuje się wyrazami „Prezydent m. st. Warszawy".

Art. 42.

W ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388 i z 2002 r. Nr 74, poz. 676) w art. 64a w ust. 7 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)."

Art. 43.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 skreśla się ust. 2;

2) art. 11a otrzymuje brzmienie:

„ Art. 11a.

1. Organami gminy są:

- 1) rada gminy,
- 2) wójt (burmistrz, prezydent miasta).

2. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów do rady gminy oraz wyboru wójta (burmistrza, prezydenta miasta) określają odrębne ustawy.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta. ";

3) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 14. Uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej. ";

4) w art. 18 w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„ 2) ustalanie wynagrodzenia wójta, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności, "

b) w pkt 3 wyrazy „przewodniczącego zarządu” zastępuje się wyrazem „wójta",

c) w pkt 4 skreśla się wyraz „zarządowi",

d) w pkt 9 w lit. a), b), d), g) oraz i) użyty w różnych przypadkach wyraz „zarząd” zastępuje się użytym w odpowiednich przypadkach wyrazem „wójt",

e) w pkt 10 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazem „wójt";

5) w art. 18a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy; w tym celu powołuje komisję rewizyjną. ",

b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „, , oraz będących członkami zarządu",

c) w ust. 3 wyraz „zarządowi” zastępuje się wyrazem „wójtowi";

6) w art. 19 skreśla się ust. 3;

7) w art. 20:

- a) w ust. 3 wyraz „zarządu” zastępuje się wyrazem „wójta”,
- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„ 5. Na wniosek wójta przewodniczący rady gminy jest obowiązany wprowadzić do porządku obrad najbliższej sesji rady gminy projekt uchwały, jeżeli wpłynął on do rady gminy co najmniej 7 dni przed dniem rozpoczęcia sesji rady. ”;
- 8) w art. 23a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
« 1. Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu radni składają ślubowanie: „ Wierny Konstytucji i prawu Rzeczypospolitej Polskiej, ślubuję uroczyście obowiązki radnego sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie, mając na względzie dobro mojej gminy i jej mieszkańców. ” »
- 9) w art. 24a skreśla się ust. 3;
- 10) art. 24d otrzymuje brzmienie:
„ Art. 24d. Wójt nie może powierzyć radnemu gminy, w której radny uzyskał mandat, wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej. ”;
- 11) w art. 24f dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
„ 6. Naruszenie przez radnego obowiązków określonych w ust. 1-5 powoduje odpowiedzialność regulaminową oraz utratę w danym roku prawa do diety. ”;
- 12) w art. 24h w ust. 5 wyrazy „przewodniczącemu zarządu gminy” zastępuje się wyrazem „wójtowi”;
- 13) w art. 25:
a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,
b) skreśla się ust. 9;
- 14) art. 25a otrzymuje brzmienie:
„ Art. 25a. Radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. ”;
- 15) w art. 26:
a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„ 1. Organem wykonawczym gminy jest wójt. 2. Kadencja wójta rozpoczyna się w dniu rozpoczęcia kadencji rady gminy lub wyboru go przez radę gminy i upływa z dniem upływu kadencji rady gminy. ”,
b) w ust. 3 i 4 wyrazy „przewodniczącym zarządu” zastępuje się wyrazami „organem wykonawczym”,
c) skreśla się ust. 5;
- 16) dodaje się art. 26a w brzmieniu:
„ Art. 26a.
1. Wójt, w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę. 2. Liczba zastępców wójta nie może być większa niż:
1) jeden w gminach do 20 000 mieszkańców,
2) dwóch w gminach do 100 000 mieszkańców,
3) trzech w gminach do 200 000 mieszkańców,
4) czterech w gminach powyżej 200 000 mieszkańców.
”;
- 17) art. 27 otrzymuje brzmienie:
„ Art. 27. Funkcji wójta oraz jego zastępcy nie można łączyć z:
1) funkcją wójta lub jego zastępcy w innej gminie,
2) członkostwem w organach jednostek samorządu terytorialnego, w tym w gminie, w której jest wójtem lub zastępcą wójta,

3) zatrudnieniem w administracji rządowej,

4) mandatem posła lub senatora.

„

18) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28. Do wójta i jego zastępców stosuje się odpowiednio przepis art. 24e ust. 1. ”;

19) art. 28a otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28a.

1. Uchwała rady gminy w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium jest równoznaczna z podjęciem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania wójta. Przed podjęciem uchwały w sprawie udzielenia wójtowi absolutorium rada gminy zapoznaje się z wnioskiem i opinią, o których mowa w art. 18a ust. 3.
2. Uchwałę w sprawie absolutorium rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy.
3. Rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta z przyczyny określonej w ust. 1 na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podjęcia uchwały w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium.
4. Przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust. 3, rada gminy zapoznaje się z opinią regionalnej izby obrachunkowej w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium oraz wysłuchuje wyjaśnień wójta.
5. Uchwałę, o której mowa w ust. 3, rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym. ”;

20) art. 28b otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28b.

1. Rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta z przyczyny innej niż nieudzielenie wójtowi absolutorium jedynie na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej i uzasadnienia przyczyny odwołania oraz podlega zaopiniowaniu przez komisję rewizyjną.
3. Rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.
4. Uchwałę, o której mowa w ust. 3, rada gminy podejmuje większością co najmniej 3/5 głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym. ”;

21) art. 28c otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28c. Jeżeli zgłoszony w trybie art. 28b wniosek o podjęcie uchwały o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta nie uzyskał wymaganej większości głosów, kolejny wniosek może być zgłoszony w tym trybie nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od poprzedniego głosowania. ”;

22) art. 28d otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28d.

1. W przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji, przeprowadza się wybory przedterminowe na zasadach określonych w ustawie o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta oraz w ustawie - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.
2. Wyborów nie przeprowadza się, jeżeli data wyborów przedterminowych miałaby przypaść w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji wójta. ”;

23) art. 28e otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28e. Wygaśnięcie mandatu wójta przed upływem kadencji jest równoznaczne z odwołaniem jego zastępcy lub zastępców. ”;

24) art. 28f otrzymuje brzmienie:

„ Art. 28f. W przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji jego funkcję, do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta, pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Rady

Ministrów. ";

25) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 29.

1. Po upływie kadencji wójta pełni on swoją funkcję do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.
2. Po upływie kadencji wójta, zastępca wójta pełni swoje obowiązki do czasu objęcia obowiązków przez nowo powołanego zastępcę wójta. ";

26) dodaje się art. 29a w brzmieniu:

„ Art. 29a. Objęcie obowiązków przez wójta następuje z chwilą złożenia wobec rady gminy ślubowania o następującej treści: «Obejmując urząd wójta (burmistrza, prezydenta) gminy (miasta), uroczyście ślubuję, że dochowam wierności prawu, a powierzony mi urząd sprawować będę tylko dla dobra publicznego i pomyślności mieszkańców gminy (miasta).» Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania: «Tak mi dopomóż Bóg.» ";

27) w art. 30:

- a) w ust. 1 wyraz „Zarząd" zastępuje się wyrazem „Wójt",
- b) w ust. 2 wyraz „zarządu" zastępuje się wyrazem „wójta",
- c) w ust. 3 wyraz „zarząd" zastępuje się wyrazem „wójt";

28) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 31. Wójt kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz. ";

29) w art. 31a oraz w art. 31b skreśla się wyrazy „lub burmistrz";

30) skreśla się art. 32;

31) w art. 33:

a) w ust. 1 wyraz „Zarząd" zastępuje się wyrazem „Wójt",

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„ 2. Organizację i zasady funkcjonowania urzędu gminy określa regulamin organizacyjny, nadany przez wójta w drodze zarządzenia. ",

c) w ust. 3 skreśla się wyrazy „lub burmistrz",

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„ 4. Wójt może powierzyć prowadzenie określonych spraw gminy w swoim imieniu zastępcy wójta lub sekretarzowi gminy. ",

e) w ust. 5 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 30 ust. 2 pkt 5";

32) skreśla się art. 34;

33) w art. 35 w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„ 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej. ";

34) w art. 37 w ust. 2 skreśla się wyrazy „wybierany według art. 28";

35) w art. 39:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „lub burmistrz",

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„ 2. Wójt może upoważnić swoich zastępców lub innych pracowników urzędu gminy do wydawania decyzji administracyjnych, o których mowa w ust. 1, w imieniu wójta. ",

c) skreśla się ust. 3,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„ 5. Od decyzji wydanej przez wójta lub organ, o którym mowa w ust. 4, służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

”;

- 36)** w art. 41:
- a)** ust. 2-4 otrzymują brzmienie:
 - „ 2. W przypadku niecierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może wydać wójt, w formie zarządzenia.
 - 3. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 2, podlega zatwierdzeniu na najbliższej sesji rady gminy. Traci ono moc w razie odmowy zatwierdzenia bądź nieprzedstawienia do zatwierdzenia na najbliższej sesji rady.
 - 4. W razie nieprzedstawienia do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia zarządzenia rada gminy określa termin utraty jego mocy obowiązującej. ”,
 - b)** w ust. 5 skreśla się wyrazy „lub burmistrz”;
- 37)** w art. 46:
- a)** ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „ 1. Oświadczenie woli w imieniu gminy w zakresie zarządu mieniem składa jednoosobowo wójt albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca wójta samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez wójta osobą. ”,
 - b)** skreśla się ust. 2;
- 38)** w art. 47:
- a)** w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazem „wójta”,
 - b)** skreśla się ust. 2;
- 39)** w art. 52:
- a)** w ust. 1 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazem „wójt”,
 - b)** w ust. 1a wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazem „wójta”,
 - c)** w ust. 2 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazem „wójt”;
- 40)** w art. 58:
- a)** w ust. 1 po wyrazie „Uchwały” dodaje się wyrazy „i zarządzenia”,
 - b)** ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „ 2. Uchwały rady gminy, o których mowa w ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady. ”;
- 41)** w art. 60:
- a)** w ust. 1 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazem „wójt”,
 - b)** w ust. 2 wyrazy „Zarządowi gminy” zastępuje się wyrazem „Wójtowi”;
- 42)** w art. 61:
- a)** w ust. 2 skreśla się wyrazy „lub burmistrz”,
 - b)** w ust. 3 wyraz „Zarząd” zastępuje się wyrazem „Wójt”;
- 43)** w art. 70:
- a)** w ust. 1 skreśla się wyrazy „i burmistrzowie”,
 - b)** ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „ 2. Na wniosek wójta rada gminy może powierzyć reprezentowanie gminy w zgromadzeniu zastępcy wójta albo radnemu. ”;
- 44)** w art. 73 skreśla się ust. 4 i 5;
- 45)** art. 90 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 90.

1. Wójt obowiązany jest do przedłożenia wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia. Akty ustanawiające przepisy porządkowe wójt przekazuje w ciągu 2 dni od ich ustanowienia.
2. Wójt przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej, na zasadach określonych w ust. 1, uchwałę budżetową, uchwałę w sprawie absolutorium oraz inne uchwały rady gminy i zarządzenia wójta objęte zakresem nadzoru regionalnej izby obrachunkowej. ”;

46) w art. 91:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „ 1. Uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.
2. Organ nadzoru, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały lub zarządzenia albo w toku tego postępowania, może wstrzymać ich wykonanie. ”,

b) w ust. 2a po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „lub zarządzenia”,

c) w ust. 4 po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „lub zarządzenia” oraz po wyrazie „uchwałę” dodaje się wyrazy „lub zarządzenie”;

47) w art. 92:

a) w ust. 1 po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „lub zarządzenia” oraz wyraz „jej” zastępuje się wyrazem „ich”,

b) w ust. 2 po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „lub zarządzenia”;

48) w art. 93:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „ 1. Po upływie terminu wskazanego w art. 91 ust. 1 organ nadzoru nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy. W tym przypadku organ nadzoru może zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego. ”,

b) w ust. 2 po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „lub zarządzenia”;

49) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 94.

1. Nie stwierdza się nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy po upływie jednego roku od dnia ich podjęcia, chyba że uchybiono obowiązkowi przedłożenia uchwały lub zarządzenia w terminie określonym w art. 90 ust. 1, albo jeżeli są one aktem prawa miejscowego. 2. Jeżeli nie stwierdzono nieważności uchwały lub zarządzenia z powodu upływu terminu określonego w ust. 1, a istnieją przesłanki stwierdzenia nieważności, sąd administracyjny orzeka o ich niezgodności z prawem. Uchwała lub zarządzenie tracą moc prawną z dniem orzeczenia o ich niezgodności z prawem. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego co do skutków takiego orzeczenia stosuje się odpowiednio. ”;

50) art. 96 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 96.

1. W razie powtarzającego się naruszenia przez radę gminy Konstytucji lub ustaw, Sejm, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może w drodze uchwały rozwiązać radę gminy. W przypadku rozwiązania rady gminy Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru rady gminy pełni jej funkcję. 2. Jeżeli powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw dopuszcza się wójt, wojewoda wzywa wójta do zaprzestania naruszeń, a jeżeli wezwanie to nie odnosi skutku - występuje z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o odwołanie wójta. W przypadku odwołania wójta Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru wójta pełni jego funkcję. ”;

51) w art. 97 w ust. 1 wyrazy „zarządu przez radę kolejnej kadencji” zastępuje się wyrazami „rady oraz wójta na kolejną kadencję”;

52) w art. 98 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „ Podstawą do wniesienia skargi jest uchwała lub zarządzenie organu, który podjął uchwałę lub zarządzenie albo którego dotyczy rozstrzygnięcie nadzorcze. ”

53) w art. 98a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Jeżeli organ gminy wbrew obowiązкови wynikającemu z przepisów art. 190 ust. 2 i art. 194 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 24b ust. 6, art. 26 ust. 1 pkt 1-7 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz.U. Nr 113 poz. 984), oraz art. 5 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. Nr 106, poz. 679, z 1998 r. Nr 113, poz. 715 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z 2000 r. Nr 26, poz. 306 i z 2002 r. Nr 113, poz. 984), w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, mandatu wójta albo odwołania ze stanowiska zastępcy wójta, sekretarza gminy i skarbnika gminy, nie podejmuje uchwały lub nie odwołuje ze stanowiska, wojewoda wzywa organ gminy do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni. ”;

54) w art. 101:

a) w ust. 1 wyrazy „uchwałą podjętą” zastępuje się wyrazami „uchwałą lub zarządzeniem podjętymi” oraz po wyrazie „uchwałę” dodaje się wyrazy „lub zarządzenie”,

b) w ust. 2a wyrazy „uchwałę, o której” zastępuje się wyrazami „uchwałę lub zarządzenie, o których”.

Art. 44.

W ustawie z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w pkt 1 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„ **c)** w urzędzie gminy: wójt (burmistrz, prezydent miasta), ”

b) w pkt 3 po wyrazie „powołania:” dodaje się wyrazy „zastępca wójta (burmistrza, prezydenta miasta),”;

2) w art. 4:

a) w pkt 1 wyrazy „przewodniczącego zarządu tej jednostki” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty i marszałka województwa” oraz wyrazy „wynagrodzenia przewodniczących zarządów jednostek samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „ich wynagrodzenia”,

b) dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„ **2a)** wójt (burmistrz, prezydent miasta) – wobec zastępcy wójta (burmistrza, prezydenta miasta), sekretarza gminy, skarbnika gminy oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, ”

c) w pkt 4 wyrazy „przewodniczący zarządu tej jednostki” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta, marszałek województwa”;

3) w art. 5 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„ 2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do wójta (burmistrza, prezydenta miasta), który składa ślubowanie określone przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984). ”;

4) w art. 16 w ust. 2 wyrazy „przewodniczącego zarządu jednostki samorządowej” zastępuje się wyrazami „odpowiednio wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa albo kierownika samorządowej jednostki organizacyjnej”;

5) w art. 20:

a) w ust. 2 po wyrazach „jednostek samorządu terytorialnego” dodaje się wyrazy „oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”,

b) w ust. 3 po wyrazach „jednostki samorządu terytorialnego” dodaje się wyrazy „oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”;

6) w art. 29 wyrazy „przewodniczący zarządu jednostki samorządowej” zastępuje się wyrazami „odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta, marszałek województwa”.

Art. 45.

W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 731) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 wyrazy „przewodniczący zarządu gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta”;

2) w art. 11 w ust. 1 i 3 wyrazy „Przewodniczący zarządu gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta”;

3) w art. 13 w ust. 4a wyrazy „zarządem powiatu lub gminy” zastępuje się wyrazami „organem wykonawczym powiatu lub gminy”.

Art. 46.

W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 w ust. 1–4 użyte w różnych przypadkach wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;

2) w art. 79 w ust. 8 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 47.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531 i z 2001 r. Nr 73, poz. 764) w art. 37 w ust. 3 wyraz „zarządy” zastępuje się wyrazami „organy wykonawcze”.

Art. 48.

W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982) w art. 8a w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójta, burmistrza (prezydenta miasta)”.

Art. 49.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 111, poz. 725 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 113, poz. 1207 i z 2002 r. Nr 62, poz. 558) w art. 21 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „zarządów gmin i powiatów” zastępuje się wyrazami „organów wykonawczych gmin i powiatów”.

Art. 50.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 400, z 1992 r. Nr 21, poz. 86 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17 i Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 152, poz. 723, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 88, poz. 554 i Nr 106, poz. 680, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 45, poz. 436 i Nr 110, poz. 1255, z 2001 r. Nr 81, poz. 874 i 877 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w pkt 3 wyrazy „przewodniczącego zarządu miasta” zastępuje się wyrazami „prezydenta miasta”;

2) w art. 14:

a) w ust. 3 wyrazy „przewodniczący zarządu gminy lub powiatu” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta”,

b) w ust. 5 wyrazy „(burmistrz lub prezydent miasta)” zastępuje się wyrazami „(burmistrz,

prezydent miasta)".

Art. 51.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i Nr 158, poz. 1041, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i 256 i Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3, poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948, Nr 114, poz. 1193 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 45, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1083, Nr 111, poz. 1193, Nr 113, poz. 1207, Nr 126, poz. 1382, 1383i 1384 i Nr 128, poz. 1407) w art. 45 w ust. 1 w pkt 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„ **b)** wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo marszałek województwa lub osoba przez niego wyznaczona – w zakładzie utworzonym przez organ gminy, powiatu lub samorządu województwa, ”.

Art. 52.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 362) w art. 5c w pkt 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt, burmistrz (prezydent miasta)”.

Art. 53.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, Nr 86, poz. 958 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1189 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 14 w ust. 5 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”;
- 2) w art. 21 w ust. 4 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
- 3) w art. 35 w ust. 3 wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”;
- 4) w art. 66 w ust. 6 i 7 wyrazy „(burmistrz, prezydent)” zastępuje się wyrazami „(burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 54.

W ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 i Nr 154, poz. 1800) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11:
 - a) w ust. 1:
 - w zdaniu wstępnym po wyrazie „uchwały” dodaje się wyrazy „i zarządzenia”,
 - w pkt 6 skreśla się wyrazy „dla zarządu”,
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„ 3. W przypadku nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa. ”;
- 2) w art. 13 w pkt 4 i 5 wyrazy „zarządy jednostek samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”;
- 3) w art. 18 w ust. 1 w pkt 1 po wyrazie „uchwał” dodaje się wyrazy „i zarządzeń”;
- 4) w art. 19 w ust. 3 po wyrazach „w art. 13 pkt 8,” dodaje się wyrazy „oraz w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu absolutorium wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta)”;
- 5) w art. 21:

- a) w ust. 1 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”,
- b) w ust. 3 w zdaniu pierwszym wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy” oraz wyraz „zarządu” zastępuje się wyrazami „organu wykonawczego”.

Art. 55.

W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800) w art. 35 w ust. 1 wyrazy „zarządowi gminy” zastępuje się wyrazami „wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta”.

Art. 56.

W ustawie z dnia 10 czerwca 1994 r. o zagospodarowaniu nieruchomości Skarbu Państwa przejętych od wojsk Federacji Rosyjskiej (Dz. U. Nr 79, poz. 363, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 2000 r. Nr 60, poz. 700) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 4 wyrazy „zarządów tych jednostek” zastępuje się wyrazami „organów wykonawczych tych jednostek”;
- 2) w art. 5 w ust. 4:
 - a) w pkt 1 i 3 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
 - b) w pkt 5 wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”.

Art. 57.

W ustawie z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 58.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, Nr 41, poz. 412 i Nr 111, poz. 1279, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 14, poz. 124, Nr 100, poz. 1085, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1804 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 2 i 3, w art. 22 w ust. 1, w art. 31, w art. 31 a w ust. 2, w art. 44 w ust. 5 oraz w art. 49 w ust. 3 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta”;
- 2) w art. 10 w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt, burmistrz albo prezydent miasta” oraz wyrazy „zarządów gmin” zastępuje się wyrazami „wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin”;
- 3) w art. 18:
 - a) w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt, burmistrz albo prezydent miasta”;
 - b) w ust. 2:
 - w zdaniu wstępnym wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta”;
 - w pkt 4 w lit. c) wyrazy „zarządami gmin” zastępuje się wyrazami „wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) gmin”;
 - w pkt 4 w lit. d) wyraz „zarządem” zastępuje się wyrazami „organem wykonawczym”;
- 4) użyte w różnych przypadkach w art. 31 a w ust. 1, 3 i 4 oraz w art. 36 w ust. 8 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt, burmistrz albo prezydent miasta”.

Art. 59.

W ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. Nr 123, poz. 600, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 2000 r. Nr 117, poz. 1228) w art. 24 w ust. 3 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 60.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56, Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 74, poz. 675) w art. 76 w pkt 2 wyrazy „przewodniczącego zarządu miasta” zastępuje się wyrazami „prezydenta miasta”.

Art. 61.

W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78, z 1997 r. Nr 60, poz. 370, Nr 80, poz. 505 i Nr 160, poz. 1079, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 875 i Nr 100, poz. 1085) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7:

a) w ust. 3 w zdaniu pierwszym wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)” oraz w zdaniu drugim wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;

b) w ust. 4 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”;

2) w art. 12 w ust. 16 wyraz „zarządu” zastępuje się wyrazami „organu wykonawczego”;

3) w art. 22 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„ **3)** wójta (burmistrza, prezydenta miasta). ”

Art. 62.

W ustawie z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2000 r. Nr 2, poz. 5, Nr 48, poz. 552, Nr 60, poz. 704 i Nr 91, poz. 1008 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 508 i 509, Nr 98, poz. 1070 i Nr 101, poz. 1113) w art. 16 w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„ **5)** akty organów jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej ustanawiające przepisy prawa miejscowego, ”

b) w pkt 6 wyraz „uchwały” zastępuje się wyrazem „akty”.

Art. 63.

W ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 368 i Nr 74, poz. 676) w art. 66 w pkt 1 w lit. b) wyrazy „przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa”.

Art. 64.

W ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o referendum (Dz. U. Nr 99, poz. 487 i z 2000 r. Nr 43, poz. 488) w art. 21 w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt lub burmistrz (prezydent miasta)”.

Art. 65.

W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”;

2) w art. 11 w ust. 3 wyrazy „zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „wójtowie (burmistrzowie,

prezydenci miast)";

- 3) w art. 29 w ust. 1 wyrazy „zarządu gminy” zastępuje się wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”.

Art. 66.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927) w art. 35 w ust. 4 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 67.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770, Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 40, poz. 400 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 15, poz. 180, Nr 26, poz. 306, Nr 31, poz. 383, Nr 60, poz. 703, Nr 84, poz. 948 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 63, poz. 637, Nr 72, poz. 745, Nr 76, poz. 807 i Nr 122, poz. 1320 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) w art. 68 w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt lub burmistrz (prezydent miasta)”.

Art. 68.

W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 60, poz. 369 i Nr 121, poz. 770, z 2000 r. Nr 22, poz. 272 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 3 w zdaniach pierwszym i drugim wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt, burmistrz lub prezydent miasta”,
- b) w ust. 4 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójta, burmistrza lub prezydenta miasta”.

Art. 69.

W ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w art. 26 w ust. 2 i 3 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”.

Art. 70.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679 i Nr 121, poz. 770 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyty w różnych przypadkach i liczbach w art. 4 w ust. 2, w art. 12 w ust. 2, w art. 13 w ust. 2 oraz w art. 22 w ust. 2 wyraz „zarząd” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach i liczbach wyrazami „organ wykonawczy”;
- 2) użyte w różnych przypadkach w art. 15 w ust. 1, w art. 17, w art. 18 w ust. 4 oraz w art. 20 w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 71.

W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 i Nr 158, poz. 1042, z 1998 r. Nr 94, poz. 594, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 88, poz. 980, Nr 91, poz. 1042 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 555 i Nr 103, poz. 1099, z 2001 r. Nr 154, poz. 1800 i 1802 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 19:
 - a) w ust. 1 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
 - b) w ust. 4 wyrazy „zarządowi gminy” zastępuje się wyrazami „wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta)”;
- 2) w art. 20:
 - a) w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
 - b) w ust. 3 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent

miasta)".

Art. 72.

W ustawie z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75, poz. 468, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 20, poz. 256 i Nr 103, poz. 1097, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 125, poz. 1367 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 skreśla się pkt 27;
- 2) w art. 37 w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy właściwej” zastępuje się wyrazami „wójt lub burmistrz (prezydent miasta) właściwy”.

Art. 73.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649, z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 129, poz. 1444 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804) w art. 140i w pkt 4 wyrazy „zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”.

Art. 74.

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 2001 r. Nr 129, poz. 1440) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 w ust. 2 wyraz „zarządem” zastępuje się wyrazami „organem wykonawczym”;
- 2) w art. 20a w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta)”.

Art. 75.

W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2) w art. 2 w ust. 3 wyrazy „zarządów gmin” zastępuje się wyrazami „wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”.

Art. 76.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z 1998 r. Nr 113, poz. 715 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 483 i z 2000 r. Nr 26, poz. 306) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„ 6) wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zastępców wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), skarbników (głównych księgowych budżetu) i sekretarzy gmin oraz inne osoby wydające decyzje administracyjne z upoważnienia wójta (burmistrza, prezydenta miasta), ”;
- 2) w art. 5:
 - a) w pkt 2 po wyrazach „w art. 2 pkt 5–10” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem pkt 3,” oraz kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem,
 - b) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„ 3) pełniące funkcję wójta (burmistrza, prezydenta miasta) powoduje wygaśnięcie ich mandatu. ”;
- 3) w art. 12 w ust. 7 wyrazy „oraz wojewodów i wicewojewodów” zastępuje się wyrazami „, wojewodów, wicewojewodów, marszałków województw, starostów oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”.

Art. 77.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 9 wyrazy „zarząd gminy, zarząd powiatu i zarząd województwa” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy gminy, powiatu i województwa”;
- 2) użyty w różnych przypadkach i liczbach w art. 11 w ust. 1, w art. 13 w ust. 2, w art. 16 w ust. 2, w art. 56, w art. 57 w ust. 4, w art. 114 w ust. 2, w art. 115 w ust. 1 14, w art. 123, w art. 124 w ust. 2 i 7, w art. 132 w ust. 5 oraz w art. 219 w ust. 1 wyraz „zarząd” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach i liczbach wyrazami „organ wykonawczy”;
- 3) użyte w różnych przypadkach w art. 25 w ust. 1, w art. 98 w ust. 4, w art. 105 w ust. 3, w art. 106 w ust. 1, w art. 109 w ust. 4, w art. 110 w ust. 1–3 oraz w art. 200 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt, burmistrz albo prezydent miasta”;
- 4) w art. 110 w ust. 4 oraz w art. 145 w ust. 1 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta”;
- 5) w art. 169 w ust. 2 wyrazy „zarządem właściwej gminy” zastępuje się wyrazami „właściwym terytorialnie wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta”.

Art. 78.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 3 wyrazy „przewodniczącym zarządu” zastępuje się wyrazami „organem wykonawczym”;
- 2) w art. 3 skreśla się ust. 3;
- 3) użyte w różnych przypadkach w art. 7 w ust. 1 oraz w art. 9 w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt, burmistrz (prezydent miasta)”.

Art. 79.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 89, poz. 804) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w różnych przypadkach i liczbach w art. 13 w § 1 w pkt 1 i 3, w art. 19 w pkt 4, w art. 130 w § 4, w art. 132 w § 1 i w § 2 w pkt 1, w art. 283 w § 1 w pkt 2 oraz w art. 294 w § 1 w pkt 2 wyrazy „przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach i liczbach wyrazami „wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa”;
- 2) w art. 66 w § 2 wyraz „zarządem” zastępuje się wyrazami „organem wykonawczym”.

Art. 80.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1299) użyte w różnych przypadkach w art. 2 w ust. 1 w pkt 2 oraz w art. 6 w ust. 2 wyrazy „przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo marszałek województwa”.

Art. 81.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 42 w ust. 4 wyraz „zarządom” zastępuje się wyrazami „organom wykonawczym”;
- 2) w art. 92 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„ 2) prezydent miasta. ”

Art. 82.

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602 i Nr 160, poz. 1060, z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 89, poz. 971 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220) wprowadza się następujące zmiany:

- 1)** w art. 18 w ust. 1 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
- 2)** w art. 22 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„ 3. Państwowa Komisja Wyborcza może określić warunki oraz sposób wykorzystania techniki elektronicznej przy ustalaniu wyników głosowania i wyników wyborów przez terytorialne komisje wyborcze i komisarzy wyborczych. ”;
- 3)** art. 25 otrzymuje brzmienie:
„ Art. 25.
1. Wybory do rad zarządza się nie później niż na 30 dni przed upływem kadencji rad. Datę wyborów wyznacza się na dzień wolny od pracy, przypadający w ciągu 60 dni po upływie kadencji rad.
2. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, wyznacza, w drodze rozporządzenia, datę wyborów zgodnie z ust. 1 oraz określa dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych przewidzianych w ustawie (kalendarz wyborczy).
3. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 60 dniu przed dniem wyborów.
”;
- 4)** w art. 28 w zdaniu pierwszym wyrazy „2 miesiące” zastępuje się wyrazami „4 miesiące”;
- 5)** w art. 31 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„ 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada radzie gminy wnioski w sprawie zmian w podziale na obwody głosowania, jeżeli konieczność taka wynika ze zmian granic gminy, zmiany liczby mieszkańców w gminie lub w obwodzie głosowania, zmiany liczby radnych w radzie gminy lub zmian w podziale gminy na okręgi wyborcze. ”;
- 6)** w art. 71 w ust. 6 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
- 7)** skreśla się art. 91;
- 8)** w art. 92:
 - a)** w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „ Zmiany granic okręgów wyborczych mogą być dokonywane najpóźniej na 3 miesiące przed upływem kadencji, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany w podziale terytorialnym państwa, zmiany liczby mieszkańców danej gminy, zmiany liczby radnych w radzie gminy lub zmiany liczby radnych wybieranych w okręgach wyborczych. ”
 - b)** ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„ 2. Podział na okręgi wyborcze, ich granice i numery oraz liczbę radnych wybieranych w każdym okręgu ustala, na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), rada gminy według jednolitej normy przedstawicielstwa obliczonej przez podzielenie liczby mieszkańców gminy przez liczbę radnych wybieranych do danej rady, z uwzględnieniem art. 89 i następujących zasad:
 - 1)** ułamki liczby mandatów wybieranych w okręgu wyborczym równe lub większe od 1/2, jakie wynikają z zastosowania normy przedstawicielstwa, zaokrągla się w górę do liczby całkowitej,
 - 2)** jeżeli w wyniku postępowania, o którym mowa w pkt 1, liczba radnych wybieranych w okręgach przewyższa liczby wynikające z art. 27 i art. 90, mandaty nadwyżkowe odejmuje się w tych okręgach wyborczych, w których norma przedstawicielstwa jest najmniejsza; w przypadku gdy liczba mandatów jest mniejsza od wynikającej z art. 27 i art. 90, dodatkowe mandaty przydziela się tym okręgom wyborczym, w których norma przedstawicielstwa jest największa.
”;

- 9) w art. 109 w ust. 2 wyrazy „w więcej niż jednym okręgu wyborczym” zastępuje się wyrazami „w co najmniej jednym okręgu wyborczym”;
- 10) w art. 128, w art. 156 i w art. 181 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „ Wzór zaświadczenia określa Państwowa Komisja Wyborcza. ”
- 11) w art. 138 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 „ 1. Zmiany w podziale na okręgi wyborcze mogą być dokonywane najpóźniej na 3 miesiące przed upływem kadencji rad, jeżeli konieczność taka wynika ze zmiany w podziale terytorialnym państwa, zmiany liczby mieszkańców danej gminy lub powiatu, zmiany liczby radnych w radzie powiatu lub zmiany liczby radnych wybieranych w okręgach wyborczych. ”;
- 12) w art. 176:
 a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „(okręgu wyborczego)”,
 b) skreśla się ust. 2;
- 13) w art. 177 oraz w art. 178 w ust. 1 skreśla się wyrazy „(okręgu wyborczego)”;
 14) w art. 190 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 „ 4) prawomocnego skazującego wyroku sądu, orzeczonego za przestępstwo umyślne, ”;
- 15) w art. 194 w ust. 1:
 a) na końcu zdania pierwszego dodaje się wyrazy „i nie zachodzi wobec niego przesłanka, o której mowa w art. 190 ust. 1 pkt 4”,
 b) dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu: „ Przepis art. 193 ust. 4 stosuje się odpowiednio. ”
- 16) w art. 203 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
 „ 2. Odpowiedzialności karnej za czyny określone w art. 199–202 podlega również, kto popełnił te czyny w związku z wyborami wójta (burmistrza, prezydenta miasta) przeprowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984). ”

Art. 83.

W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082, Nr 102, poz. 1116, Nr 125, poz. 1368 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 363 i 365 i Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
 „ 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o zarządzie jednostki samorządu terytorialnego lub o przewodniczącym zarządu jednostki samorządu terytorialnego, należy przez to rozumieć również wójta (burmistrza, prezydenta miasta). ”;
- 2) w art. 133:
 a) w ust. 1 po wyrazach „przez zarząd” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 1a”,
 b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 „ 1a. Czynności prawnych, o których mowa w ust. 1, w gminie dokonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta). ”

Art. 84.

W ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412) w art. 4 w ust. 3 oraz w art. 15 w ust. 1 wyrazy „zarządu właściwej terytorialnie gminy” zastępuje się wyrazami „właściwego terytorialnie wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”.

Art. 85.

W ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306 oraz z 2001 r. Nr 85, poz. 924 i Nr 154, poz. 1799) w art. 10 wprowadza

się następujące zmiany:

- a) w ust. 6 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”,
- b) w ust. 8 wyrazy „oraz zarządy jednostek samorządu terytorialnego, w drodze uchwały” zastępuje się wyrazami „zarządy powiatów i województw, w drodze uchwały, oraz wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast), w drodze zarządzenia”.

Art. 86.

W ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718, z 2001 r. Nr 46, poz. 499 i z 2002 r. Nr 74, poz. 676) w art. 13 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

- „ **8)** obwieszczenia o wygaśnięciu mandatu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz o rozwiązaniu sejmiku województwa, rady powiatu lub rady gminy, ”.

Art. 87.

W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985 i z 2002 r. Nr 23, poz. 220) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 skreśla się wyrazy „rozdziałów 2, 3 oraz 6–9”;
- 2) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. W referendum lokalnym, zwanym dalej «referendum», mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę co do sposobu rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej tej wspólnoty, mieszczącej się w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki lub w sprawie odwołania organu stanowiącego tej jednostki, a w przypadku gminy także wójta (burmistrza, prezydenta miasta). ”;
- 3) w art. 5:
 - a) dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„ 1a. Wniosek mieszkańców gminy, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć odwołania rady gminy i wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo odwołania jednego z tych organów.

1b. Referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) może być przeprowadzone także z inicjatywy rady gminy.

1c. Uchwała rady gminy o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) podejmowana jest w trybie art. 28a albo art. 28b ustawy, o której mowa w art. 6 pkt 1. ”,
 - b) w ust. 2 w zdaniu wstępnym oraz w pkt 2 skreśla się wyraz „stanowiącego”;
- 4) w art. 8 skreśla się pkt 2;
- 5) w art. 9 w ust. 1 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art. 5 ust. 1c.”;
- 6) użyte w art. 10 w ust. 2 i 3, w art. 21 oraz w art. 27 wyrazy „w okresie między 30 a 40 dniem” zastępuje się wyrazami „najpóźniej w 50 dniu”;
- 7) w art. 12:
 - a) w ust. 1 po wyrazie „terytorialnego” dodaje się wyrazy „, a w gminie wójta (burmistrza, prezydenta miasta),”
 - b) w ust. 3 po wyrazie „terytorialnego” dodaje się wyrazy „, a w gminie wójt (burmistrz, prezydent miasta),”
 - c) w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „ Na pisemny wniosek inicjatora referendum przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego, a w gminie wójt (burmistrz, prezydent miasta), w ciągu 14 dni od otrzymania wniosku powiadamia, w formie pisemnej, inicjatora referendum lub jego pełnomocnika o liczbie mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego uprawnionych do głosowania, o której mowa w art. 4, objętych rejestrem wyborców w gminie na koniec kwartału poprzedzającego złożenie wniosku. ”

- d)** ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „ 6. Inicjator referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji powiadamia o zamiarze wystąpienia z taką inicjatywą również komisarza wyborczego; do tego powiadomienia stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1–3. ”;
- 8)** w art. 13 w ust. 3, w tytułach rozdziałów 4 i 5, w art. 22 w ust. 1, w art. 45, w art. 52 w ust. 2, w art. 63 w ust. 4 oraz w art. 66 w ust. 3 skreśla się wyraz „stanowiącego”;
- 9)** w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „ 1. W terminie 60 dni od dnia powiadomienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1, inicjator przeprowadzenia referendum zbiera podpisy mieszkańców uprawnionych do wybierania organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy chcą poprzeć inicjatywę w tej sprawie. ”;
- 10)** w art. 15 w ust. 1:
- a)** w zdaniu pierwszym kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się wyrazy „a w gminie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).”,
- b)** w zdaniu drugim po wyrazie „terytorialnego” dodaje się wyrazy „, a w gminie wójt (burmistrz, prezydent miasta).”;
- 11)** w art. 16 w ust. 1 po wyrazie „terytorialnego” dodaje się wyrazy „, a w gminie wójt (burmistrz, prezydent miasta).”;
- 12)** w art. 17 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „ W przypadku złożenia dwóch lub więcej wniosków mieszkańców o przeprowadzenie referendum organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę o przeprowadzeniu referendów w takiej kolejności, w jakiej wnioski zostały przekazane przez inicjatorów referendów lub ich pełnomocników organowi określone w art. 12 ust. 1. ”
- 13)** w art. 18 wyrazy „przewodniczącemu zarządu tej jednostki” zastępuje się wyrazami „organowi określone w art. 12 ust. 1”;
- 14)** w art. 19 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „ 2. Uchwała, o której mowa w ust. 1, zawiera informacje określone w art. 9 ust. 2. ”;
- 15)** w art. 20 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „ 4. Na podstawie wyroku, o którym mowa w ust. 3, komisarz wyborczy wydaje postanowienie o przeprowadzeniu referendum, zawierające informacje określone w art. 9 ust. 2. ”;
- 16)** w art. 23 w ust. 1 po wyrazie „referendum” dodaje się wyrazy „z inicjatywy mieszkańców”;
- 17)** w art. 24 po wyrazie „wniosku” dodaje się wyraz „mieszkańców”;
- 18)** dodaje się art. 24a i 24b w brzmieniu:
- „ Art. 24a.
1. Uchwałę rady gminy o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) przewodniczący rady gminy przekazuje komisarzowi wyborczemu.
2. Komisarz wyborczy wydaje postanowienie o przeprowadzeniu referendum w ciągu 14 dni po upływie terminu do stwierdzenia nieważności uchwały przez wojewodę w trybie art. 91 ustawy, o której mowa w art. 6 pkt 1, albo w ciągu 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia o oddaleniu lub odrzuceniu przez Naczelny Sąd Administracyjny skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody unieważniającej uchwałę, o którym mowa w ust. 3.
3. Na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody unieważniającej uchwałę rady gminy o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) radzie gminy służy skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia nadzorczego. Naczelny Sąd Administracyjny rozpatruje skargę w terminie 14 dni od dnia jej zgłoszenia. Wyrok sądu jest ostateczny.
- Art. 24b. W przypadku złożenia dwóch lub więcej wniosków mieszkańców o przeprowadzenie referendum w sprawie odwołania organów gminy oraz uchwały rady gminy o przeprowadzenie

- referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) komisarz wyborczy wydaje postanowienie o przeprowadzeniu referendum w terminie liczonym od dnia otrzymania pierwszego wniosku lub uchwały. ";
- 19)** w art. 26 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„ 3. Na podstawie wyroku, o którym mowa w ust. 2, uwzględniającego skargę komisarz wyborczy wydaje postanowienie o przeprowadzeniu referendum, zawierające informacje określone w art. 25 ust. 1. ";
- 20)** w art. 28 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„ 2. Organom jednostki samorządu terytorialnego oraz członkom tych organów zabrania się uczestniczenia na koszt jednostki samorządu terytorialnego w kampanii referendalnej związanej z referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji. ";
- 21)** w art. 29 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„ 3. Od zakończenia kampanii referendalnej, aż do zakończenia głosowania zabronione jest zwoływanie zgromadzeń, organizowanie pochodów i manifestacji, wygłaszanie przemówień, rozdawanie ulotek, jak też prowadzenie w inny sposób agitacji w związku z referendum. ";
- 22)** w art. 34 w ust. 6 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)";
- 23)** w art. 35:
a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„ 4. Postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, w referendum zarządzonym przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego doręcza się właściwemu organowi wykonawczemu jednostki samorządu terytorialnego, a komisarzowi wyborczemu – w referendum przez niego zarządzonym. ",
b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„ 5. Postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, w referendum zarządzonym w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) doręcza się właściwemu przewodniczącemu rady gminy. ";
- 24)** w art. 40:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„ 1. Koszty referendum pokrywa się z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, której dotyczy referendum. Nie dotyczyło czynności wykonywanych przez komisarza wyborczego. ",
b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„ 4. Wydatki komisarza wyborczego związane z organizacją i przeprowadzeniem referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji pokrywane są z budżetu państwa, z części dotyczącej Krajowego Biura Wyborczego. ";
- 25)** w art. 41 w ust. 1 oraz w ust. 2 w zdaniach pierwszym i drugim wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy";
- 26)** w art. 42 skreśla się ust. 2 i 3;
- 27)** dodaje się art. 43a w brzmieniu:
„ Art. 43a. Do finansowania przez partię polityczną inicjatywy przeprowadzenia referendum oraz udziału w kampanii referendalnej w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 i Nr 154, poz. 1802). ";
- 28)** w art. 44:
a) w ust. 1 w zdaniu drugim wyraz „zarządowi” zastępuje się wyrazami „organowi wykonawczemu",

b) w ust. 2 wyraz „Zarząd” zastępuje się wyrazami „Organ wykonawczy”;

29) w art. 49:

a) w ust. 2 w pkt 1 oraz w ust. 4 w pkt 1 skreśla się wyraz „stanowiącego”,

b) skreśla się ust. 3;

30) w art. 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Komisarz wyborczy powołuje w skład terytorialnej i obwodowych komisji do przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego, w równej liczbie, osoby pisemnie wskazane przez organ wykonawczy tej jednostki oraz inicjatora referendum. W skład komisji nie mogą wchodzić radni, osoby wchodzące w skład albo pełniące funkcję organu wykonawczego danej jednostki samorządu terytorialnego, a także inicjator referendum oraz jego pełnomocnik. ”;

31) w art. 51 wyraz „Zarząd” zastępuje się wyrazami „Organ wykonawczy”;

32) w art. 58 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„ 2. Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych uwag lub innych dopisków poza kratką nie wpływa na ważność głosu. ”;

33) w art. 61 w ust. 3 po wyrazie „terytorialnego” dodaje się wyrazy „, a w gminie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta),”;

34) w art. 62 w ust. 1 skreśla się wyrazy „i 3”;

35) w art. 64 wyrazy „organ właściwy do przeprowadzenia referendum” zastępuje się wyrazami „komisarz wyborczy”;

36) w art. 65 wyrazy „organ stanowiący” zastępuje się wyrazami „właściwy organ”;

37) art. 67 otrzymuje brzmienie:

„ Art. 67.

1. Ogłoszenie, w trybie art. 63 ust. 2, wyników referendum rozstrzygających o odwołaniu organu stanowiącego powiatu lub samorządu województwa oznacza zakończenie działalności tego organu stanowiącego i z mocy prawa – organu wykonawczego.
2. Ogłoszenie, w trybie art. 63 ust. 2, wyników referendum przeprowadzonego na wniosek mieszkańców, rozstrzygających o odwołaniu organów gminy przed upływem kadencji, oznacza zakończenie działalności tych organów.
3. Jeżeli w ważnym referendum o odwołanie wójta (burmistrza, prezydenta miasta), przeprowadzonym na wniosek rady gminy z innej przyczyny niż nieudzielenie absolutorium, przeciwko odwołaniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oddano więcej niż połowę ważnych głosów, działalność rady gminy ulega zakończeniu z mocy prawa.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1–3, Prezes Rady Ministrów niezwłocznie wyznacza osobę, która pełni funkcje organów jednostki samorządu terytorialnego do czasu wyboru nowych organów jednostki samorządu terytorialnego, oraz zarządza, z zastrzeżeniem ust. 5, wybory przedterminowe.
5. W przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności referendum do czasu rozstrzygnięcia sprawy w trybie art. 66 nie zarządza się wyborów przedterminowych. ”

Art. 88.

W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych (Dz. U. Nr 91, poz. 1009) w art. 6 wyraz „Zarząd” zastępuje się wyrazami „Organ wykonawczy”.

Art. 89.

W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. Nr 106, poz. 1118 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 475 i Nr 128, poz. 1403) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 23 w ust. 2 wyrazy „zarządem gminy” zastępuje się wyrazami „wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta)”;

- 2) w art. 24 oraz w art. 25 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 90.

W ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499, Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802 oraz z 2002 r. Nr 14, poz. 128) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w różnych przypadkach w art. 48 w ust. 1, 5 i 6 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt lub burmistrz (prezydent miasta)”;
- 2) w art. 90 w ust. 8 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt lub burmistrz (prezydent miasta)”;
- 3) w art. 177:
 - a) w ust. 1 w pkt 7:
 - w lit. b) skreśla się wyrazy „zarządzie gminy,”
 - dodaje się lit. d) w brzmieniu:
black,, **d)** wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), "
 - b) w ust. 4 po wyrazie „powołanego” dodaje się wyrazy „lub wybranego” oraz po wyrazie „powołania” dodaje się wyrazy „lub wybrania”;
- 4) w art. 213:
 - a) w ust. 1 w pkt 7:
 - w lit. b) skreśla się wyrazy „zarządzie gminy,”
 - dodaje się lit. d) w brzmieniu:
black,, **d)** wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), "
 - b) w ust. 4 po wyrazie „powołanego” dodaje się wyrazy „lub wybranego” oraz po wyrazie „powołania” dodaje się wyrazy „lub wybrania”.

Art. 91.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 17:
 - a) w ust. 1 wyraz „Zarząd” zastępuje się wyrazami „Organ wykonawczy”,
 - b) w ust. 2 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”;
- 2) w art. 18 w ust. 2 wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”; 3) w art. 420 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 92.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 i z 2002 r. Nr 41, poz. 365) w art. 14 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 5 wyrazy „odpowiednio: zarząd województwa, zarząd powiatu lub zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „organy wykonawcze województwa, powiatu lub gminy”,
- b) w ust. 7 w pkt 2 i 3 wyraz „zarządy” zastępuje się wyrazami „organy wykonawcze”,
- c) w ust. 10 wyrazy „zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „organy wykonawcze gmin”,
- d) w ust. 11 wyrazy „Zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „Organy wykonawcze gmin”,
- e) w ust. 12 wyrazy „zarządy gmin” zastępuje się wyrazami „organy wykonawcze gmin”,
- f) w ust. 13 wyrazy „zarząd województwa, zarząd powiatu i zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy”.

Art. 93.

W ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz. 639) w art. 35 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 1 i 2 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
- b) w ust. 3 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 94.

W ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w różnych przypadkach w art. 8 w ust. 3, w art. 16 w ust. 1, w art. 29 w ust. 2, 6 i 7 oraz w art. 32 w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „wójt (burmistrz, prezydent miasta)”;
- 2) w art. 12 w ust. 5 oraz w art. 24 w ust. 5 wyrazy „Zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „Wójt (burmistrz, prezydent miasta)”.

Art. 95.

W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733) w art. 8 w zdaniu wstępnym wyraz „zarząd” zastępuje się wyrazami „organ wykonawczy”.

Art. 96.

W ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803) w art. 28 w ust. 2 wyrazy „zarząd gminy” zastępuje się wyrazami „wójt, burmistrz lub prezydent miasta”.

Art. 97.

W ustawie z dnia 26 lipca 2001 r. o nabywaniu przez użytkowników wieczystych prawa własności nieruchomości (Dz. U. Nr 113, poz. 1209) w art. 1 w ust. 2 wyrazy „lub przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazami „albo wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa” oraz wyrazy „jej własnością” zastępuje się wyrazami „własnością jednostki samorządu terytorialnego”.

Art. 98.

W ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 126, poz. 1381) w art. 94 w ust. 2 wyraz „zarządu” zastępuje się wyrazami „wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”.

Rozdział 7. Przepisy dostosowujące, przejściowe i końcowe**Art. 99. [Przejęcie kompetencji]**

1. Ilekroć w dotychczasowych przepisach jest mowa o zadaniach i kompetencjach zarządu jednostki samorządu terytorialnego w zakresie dotyczącym zarządu gminy lub o zadaniach i kompetencjach zarządu gminy, stają się one zadaniami i kompetencjami wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
2. Ilekroć w dotychczasowych przepisach jest mowa o zadaniach i kompetencjach przewodniczącego zarządu gminy, należy przez to rozumieć wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
3. Ilekroć w dotychczasowych przepisach jest mowa o zadaniach i kompetencjach przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego w gminie, należy przez to rozumieć odpowiednio zadania i kompetencje wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
4. Z dniem wejścia w życie ustawy nie stosuje się przepisów zobowiązujących wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do uzyskania stanowiska lub opinii zarządu gminy, nie wyłączając indywidualnych spraw rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej lub postanowienia.

Art. 100. [Tymczasowa funkcja organu wykonawczego]

Do czasu objęcia obowiązków przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wybranego w trybie określonym niniejszą ustawą funkcję organu wykonawczego gminy pełni zarząd gminy, wybrany przez

radę gminy w kadencji, w czasie której ustawa weszła w życie, działający na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 101. [Termin zastosowania przepisów]

Pierwsze wybory wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) na podstawie przepisów niniejszej ustawy przeprowadza się łącznie z wyborami do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonymi w związku z zakończeniem kadencji tych organów wybranych w dniu 11 października 1998 r.

Art. 102. [Wejście w życie]

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przepisy art. 28–81, art. 82 pkt 1 i 6 oraz art. 83–99 wchodzi w życie w dniu wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w związku z zakończeniem kadencji tych organów wybranych w dniu 11 października 1998 r.

¹ Art. 3 ust. 1 zmieniony ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.

² Art. 3 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 8.07.2005 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1457, ze zm. z 2006, Nr 146, poz. 1055), która wchodzi w życie 1.09.2006 r. i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której weszła w życie.

³ Art. 4 ust. 4 zmieniony ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.

⁴ Art. 5 w brzmieniu ustawy z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

⁵ Art. 5 ust. 2 zmieniony ustawą z dnia 5.09.2008 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1111), która wchodzi w życie 25.10.2008 r. i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której weszła w życie.

⁶ Art. 5 ust. 2a dodany ustawą z dnia 5.09.2008 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1111), która wchodzi w życie 25.10.2008 r. i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której weszła w życie.

⁷ Art. 6 ust. 3 dodany ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.

⁸ Art. 7 ust. 5 dodany ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

⁹ Art. 8 ust. 2 pkt 1a dodany ustawą z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 218, poz. 1592, ze zm. z 2007, Nr 25, poz. 162), która wchodzi w życie 15.03.2007 r.

¹⁰ Art. 9 ust. 3 dodany ustawą z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 218, poz. 1592, ze zm. z 2007, Nr 25, poz. 162), która wchodzi w życie 15.03.2007 r.

¹¹ Art. 10 ust. 1 zmieniony ustawą z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 218, poz. 1592, ze zm. z 2007, Nr 25, poz. 162), która wchodzi w życie 15.03.2007 r.

¹² Art. 19 ust. 1 pkt 2a dodany ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1651), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.

¹³ Art. 20 ust. 2 pkt 2a dodany ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1651), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.

¹⁴ Art. 23 ust. 7 dodany ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

¹⁵ Art. 23a dodany ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1652), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.

¹⁶ Art. 23b dodany ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1652), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.

¹⁷ Art. 24 ust. 1 zmieniony ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

¹⁸ Art. 24 ust. 2 zmieniony ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

¹⁹ Art. 24 ust. 3 zmieniony ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.; zmieniony ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.

²⁰ Art. 24 ust. 4 dodany ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

²¹ Art. 24 ust. 5 dodany ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.

-
- ²² Art. 24 ust. 6 dodany ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.
- ²³ Art. 26 ust. 1 pkt 5 uchylony ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie; pkt 1a dodany ustawą z dnia 8.07.2005 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1457, ze zm. z 2006, Nr 146, poz. 1055), która wchodzi w życie 1.09.2006 r. i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której weszła w życie.; pkt 1b dodany ustawą z dnia 5.09.2008 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1111), która wchodzi w życie 25.10.2008 r. i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której weszła w życie.
- ²⁴ Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 13.03.2007 r. (Dz.U. Nr 48, poz. 327) art. 26 ust. 1 pkt 1a traci moc z dniem 19.03.2007 r., jako niezgodny z art. 31 ust. 3 oraz z art. 2 Konstytucji RP.
- ²⁵ Art. 26 ust. 4 dodany ustawą z dnia 23.11.2002 r. (Dz.U. Nr 214, poz. 1806), która wchodzi w życie 1.01.2003 r.
- ²⁶ Art. 26 ust. 5 dodany ustawą z dnia 23.11.2002 r. (Dz.U. Nr 214, poz. 1806), która wchodzi w życie 1.01.2003 r.
- ²⁷ Art. 27 w brzmieniu ustawy z dnia 5.09.2008 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1111), która wchodzi w życie 25.10.2008 r. i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której weszła w życie.
- ²⁸ Rozdział 5a dodany ustawą z dnia 26.07.2002 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1089), która wchodzi w życie 10.08.2002 r.
- ²⁹ Art. 27b ust. 2 zmieniony ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.
- ³⁰ Art. 27f w brzmieniu ustawy z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1652), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.
- ³¹ Art. 27l ust. 2 zmieniony ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.
- ³² Art. 27m zmieniony ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1652), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.
- ³³ Art. 27n uchylony ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1652), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.
- ³⁴ Art. 27na dodany ustawą z dnia 20.04.2004 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 1055), która wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w Unii Europejskiej i ma zastosowanie do kadencji następujących po kadencji, w czasie której ustawa zmieniająca weszła w życie.
- ³⁵ Art. 27ra dodany ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1651), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.
- ³⁶ Art. 27rb dodany ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1651), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.
- ³⁷ Art. 27s zmieniony ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1651), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie; zmieniony ustawą z dnia 19.11.2009 r. (Dz.U. Nr 213, poz. 1652), która wchodzi w życie 24.12.2009 r., stosuje się od kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.